

HE 15/2003 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 26 ja 28 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maatalousyrittäjien lomituspalvelulakia niin, että siinä otetaan huomioon kunnalliseen yleiseen virka- ja työehtosopimukseen tehdyt rakenteelliset muutokset. Ehdotetut muutokset koskevat maksullisesta lomittaja-avusta perittäviä maksuja ja itse lomituksensa järjestäville maatalousyrittäjille lomitusten järjestä-

misestä maksettavia korvauksia.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Ehdotettua lakia sovellettaisiin kuitenkin itse järjestettyä lomituksesta maksettaviin korvauksiin taannehtivasti 1 päivästä maaliskuuta 2003.

PERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Yleistä

Maatalousyrittäjien lomituspalvelulaissa (1231/1996), jäljempänä lomituspalvelulaki, säädetään maatalousyrittäjän oikeudesta vuosilomaan ja sijaisapuun sekä mahdollisuudesta saada maksullista lomittaja-apua tuettuun hintaan enintään 120 tuntia vuodessa. Maksullista lomittaja-apua voidaan antaa myös täyttä korvausta vastaan.

Lomituspalvelujen järjestämisestä aiheutuvat nettokustannukset rahoitetaan valtion talousarvioon varatusta arviomäärärahasta. Palvelujen järjestämisestä huolehtivat lomituksen paikallisyksikköinä ne kunnat, jotka ovat tehneet sitä koskevan toimeksiantosopimuksen Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kanssa.

Maatalousyrittäjällä on oikeus valita, käyttääkö hän paikallisyksikön järjestämiä palveluja vai järjestääkö hän lomituksensa itse. Jos maatalousyrittäjä järjestää lomituksensa itse, paikallisyksikkö maksaa hänelle korvauksen, jonka on tarkoitus kattaa hänelle lomituksen järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia.

1.2. Itse järjestetystä lomituksesta maksettavat korvaukset

Itse lomituksensa järjestää vajaa 8 prosenttia lomaan oikeutetuista eli noin 3 400 maatalousyrittäjää.

Itse järjestetystä lomituksesta maksettava korvaus on porrastettu kahteen tasoon ja sen perusteista säädetään lomituspalvelulain 26 §:ssä. Korkeampi korvaus maksetaan, kun lomittaja on alan ammattilainen eli työskentelee lomituspalveluja tarjoavan yrityksen tai yhteisön palveluksessa tai toimii itsenäisenä ammatinharjoittajana. Tällöin korvauksen suuruus vastaa kuukausipalkkaisen lomittajan ylintä peruspalkkaa kerrottuna luvulla 2,1 (26 §:n 1 momentin 1 kohta).

Muusta kuin edellä tarkoitetusta ammatillisesta lomituksesta maksetaan korvaus, joka vastaa tilapäisesti tuntipalkkaisena toimivan

henkilön alinta peruspalkkaa lisättynä 30 prosentilla (26 §:n 1 momentin 2 kohta).

1.3. Maksullisesta lomittaja-avusta perittävät maksut

Tuettua maksullista lomittaja-apua käyttää vuonna 2003 arviolta 11 900 maatalousyrittäjää, ja lomitettuja tunteja kertyy noin 490 000. Täyttä korvausta vastaan annettavan lomittaja-avun käyttö on hyvin vähäistä.

Maksullisesta lomittaja-avusta perittävien maksujen perusteista säädetään lomituspalvelulain 28 §:ssä. Tuetusta maksullisesta lomittaja-avusta peritään maksu, jonka suuruus lomitustuntia kohti vastaa kuukausipalkkaisen lomittajan alinta peruspalkkaa lisättynä yhdellä kokemuslisällä (28 §:n 1 momentti).

Täyttä korvausta vastaan annetusta lomittaja-avusta perittävä maksu vastaa kuukausipalkkaisen lomittajan ylintä peruspalkkaa kerrottuna luvulla 2,1 (28 §:n 2 momentti).

2. Nykytilan arviointi

Itse järjestetyn lomituksen korvausperusteet ja maksullisen lomittaja-avun maksuperusteet on sidottu kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen palkkahinnoitteluun, jotta maksujen ja korvausten taso seuraisi maatalouslomittajien palkkakehitystä suoraan lain nojalla.

Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus vuosille 2003 – 2004 poikkeaa aikaisemmista sopimuksista siten, että palkkahinnoittelussa on määritelty ainoastaan lomittajan vähimmäisperuspalkka eikä enää ylintä peruspalkkaa. Sopimuksessa ei liioin ole enää erikseen palkkausmääräyksiä kuukausi- ja tuntipalkkaisille lomittajille, vaan kaikkien lomittajien palkkaus määräytyy samojen perusteiden mukaan. Poikkeuksen muodostavat ainoastaan sellaiset lomittajat, jotka ovat läheisessä sukulaisuussuhteessa lomitettavaan maatalousyrittäjään. Heille maksetaan tuntipalkka, joka lasketaan lomittajan vähimmäisperuspalkkaa alhaisemman peruspalkan mukaan. Uusi sopimus on tullut voimaan

helmikuun alusta 2003 ja sen mukaista palkkahinnoittelua on sovellettu maaliskuun alusta 2003.

Lomituspalvelulain 26 §:n 1 momentti ja 28 § on tarpeen muuttaa, jotta ne olisivat sopusoinnussa voimassa olevan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen kanssa.

3. Ehdotetut muutokset

3.1. Itse järjestetystä lomituksesta maksettavat korvaukset

Esityksessä ehdotetaan lain 26 §:n 1 momentin 1 kohtaa muutettavaksi niin, että itse järjestetystä lomituksesta maksettava korvaus vastaa maatalouslomittajalle maksettavaa vähimmäisperuspalkkaa tunnilta kerrottuna luvulla 2,4. Kerrointa korotettaisiin nykyisestä 2,1:stä, koska korvauksen perusteena oleva palkka on aikaisempaa pienempi. Lomittajan vähimmäisperuspalkka on maaliskuun alusta 2003 ollut 7,65 euroa tunnilta. Ammattimaisen lomittajan käytöstä maksettavan korvauksen määräksi muodostuisi ehdotuksen mukaan 18,36 euroa tunnilta. Ennen maaliskuun 2003 yleiskorotusta korvaus oli 18,02 euroa tunnilta. Lomittajan ylin peruspalkka, jonka mukaan korvaus määräytyi, oli tuolloin 8,58 euroa tunnilta.

Lain 26 §:n 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi niin, että korvauksen perusteena olisi maatalouslomittajalle maksettava vähimmäisperuspalkka tunnilta lisättyinä 20 prosentilla. Lomittajan vähimmäisperuspalkka on 7,65 euroa tunnilta, joten korvauksen suuruus olisi 9,18 euroa tunnilta. Lisäysprosenttia alennettaisiin nykyisestä 30:stä 20:een, jotta korvauksen määrä korottuisi suunnilleen samassa suhteessa kuin muut tässä esityksessä tarkoitetut korvaukset ja maksut. Voimassa olevassa säännöksessä tarkoitettu alin peruspalkka ennen viimeisintä yleiskorotusta oli 6,87 euroa tunnilta ja sen perusteella laskettu korvaus 8,93 euroa tunnilta.

3.2. Maksullisesta lomittaja-avusta perittävät maksut

Lomituspalvelulain 28 §:n 1 momentin säännökseen tuetun maksullisen lomittaja-

avun maksusta ehdotetaan tehtäväksi tekniset tarkennukset, jotka ovat tarpeen, koska virka- ja työehtosopimuksen palkkahinnoitteluliitteessä ei enää ole erikseen mainittu kuukausi- ja tuntipalkkaisia lomittajia. Tuetusta maksullisesta lomittaja-avusta perittävän maksun määräytymisperuste säilyisi muutoin entisellään. Maksu vastaa lomittajan vähimmäisperuspalkkaa korotettuna yhdellä kokemuksellisellä ja sen määrä on tällä hetkellä 8,04 euroa tunnilta. Ennen viimeisintä yleiskorotusta maksu oli 7,84 euroa tunnilta.

Lain 28 §:n 2 momentissa säädetään maksusta, joka peritään täyttä korvausta vastaan annetusta lomittaja-avusta. Maksu määräytyy samoin perustein kuin itse järjestetystä lomituksesta lain 26 §:n 1 momentin mukaan maksettava korvaus. Lain 28 §:n 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi samat muutokset kun lain 26 §:n 1 momenttiin. Täyttä korvausta vastaan annetusta lomittaja-avusta perittävä maksu vastaisi siten lomittajalle maksettavaa vähimmäispalkkaa kerrottuna luvulla 2,4. Maksu olisi 18,36 euroa tunnilta. Ennen viimeisintä yleiskorotusta maksu oli 18,02 euroa tunnilta.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksessä tarkoitetut taksat ja maksut on sekä voimassa olevassa että ehdotetussa laisassa sidottu lomittajien palkkatason kehitykseen. Esityksessä ehdotetut muutokset on pyritty muotoilemaan siten, että taksojen ja maksujen korotukset vastaisivat mahdollisimman hyvin maaliskuun alusta 2003 voimaan tulleita lomittajien palkkatarkistuksia. Ehdotetuilla muutoksilla ei siten ole merkittäviä itsenäisiä taloudellisia vaikutuksia.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä. Valmistelun yhteydessä on kuultu Maatalousyrittäjien eläkelaitosta, Kunnallista työmarkkinlaitosta, Kunnallsvirkamiesliitto ry:tä, Maatalouslomittajat ry:tä sekä Maa- ja metsätaloustuottajien Keskusliittoa.

6. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Lakia sovellettaisiin kuitenkin itse järjestetystä lomituksesta maksettaviin korvauksiin taannehtivasti 1 päivästä maaliskuuta 2003, jolloin niitä vastaavat palkkatarkistuksetkin ovat tulleet voimaan. Jos tämän ajankohdan jälkeiseltä ajalta on jo ehditty maksaa korvauksia, niihin tulisi maksaa ehdotetun lain mukaiset lisäykset kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta (voimaantulosäännöksen 2 momentti).

Maksullisen lomittaja-avun maksuperusteiden muutoksia sovellettaisiin sen sijaan vasta niihin palveluihin, joita on annettu lain voimaantulon jälkeen. Ehdotetun lain voimaantulosäännöksen 3 momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi, että ennen lain voimaantuloa annetuista palveluista perittävä maksu määräytyy niiden perusteiden mukaan, jotka olivat voimassa ennen maaliskuun 1 päivää 2003.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 26 ja 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 26 §:n 1 momentti ja 28 §, sellaisina kuin ne ovat, 26 §:n 1 momentti osaksi laissa 1135/2001 sekä 28 § laissa 319/2001 ja mainitussa laissa 1135/2001, seuraavasti:

26 §

Korvaus itse järjestetystä lomituksesta

Maatalousyrittäjällä on oikeus hakemuksesta saada korvausta itse järjestämästään lomituksesta aiheutuneisiin kustannuksiin edellyttäen, että hän on lomituksen ajaksi irtottautunut 8 §:ssä tarkoitettua tehtäväosuudestaan. Korvauksen määrä 8 §:ssä tarkoitettua lomitustuntia kohti vastaa:

1) maatalouslomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaista vähimmäisperuspalkkaa tunnilta kerrottuna luvulla 2,4, jos lomittaja on lomituspalveluja tuottavan yrityksen tai yhteisön palveluksessa taikka toimii itsenäisenä ammatinharjoittajana; sekä

2) maatalouslomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaista vähimmäisperuspalkkaa lisättyinä 20 prosentilla, jos lomittaja on muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu henkilö.

28 §

Maksullisesta lomittaja-avusta perittävät maksut

Maatalousyrittäjältä peritään 16 §:n 2 momentissa tarkoitettua lomittaja-avusta tuntimaksu, joka vastaa maatalouslomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaista vähimmäisperuspalkkaa tunnilta lisättyinä yhdellä kokemuksellisellä.

Edellä 16 §:n 3 momentissa tarkoitettua lomittaja-avusta peritään sen käyttäjältä maksu, joka vastaa maatalouslomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaista vähimmäisperuspalkkaa tunnilta kerrottuna luvulla 2,4.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2003.

Tämän lain 26 §:ssä säädettyjä korvauserusteita sovelletaan kuitenkin takautuvasti 1 päivästä maaliskuuta 2003 lukien. Ennen tämän lain voimaantuloa suoritettuihin kor-

vauksiin on maksettava tämän lain mukaiset korotukset kolmen kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Korvaus maksullisesta lomittaja-avusta peritään tämän lain 28 §:n mukaisena siltä osin kuin lomittaja-apua on annettu tämän lain

voimaantulon jälkeen. Ennen tämän lain voimaantuloa annetusta lomittaja-avusta perittävä maksu määräytyy niiden maksuperusteiden mukaan, joita oli sovellettava ennen maaliskuun 1 päivää 2003.

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 26 ja 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 26 §:n 1 momentti ja 28 §, sellaisina kuin ne ovat, 26 §:n 1 momentti osaksi laissa 1135/2001 sekä 28 § laissa 319/2001 ja mainitussa laissa 1135/2001, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

26 §

Korvaus itse järjestetystä lomituksesta

Maatalousyrittäjällä on oikeus hakemuksesta saada korvausta itse järjestämästään lomituksesta aiheutuneisiin kustannuksiin edellyttäen, että hän on lomituksen ajaksi irrottautunut 8 §:ssä tarkoitettua tehtäväosuudestaan. Korvauksen määrä 8 §:ssä tarkoitettua lomitustuntia kohti on:

1) kuukausipalkkaisen lomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen ylin peruspalkka kerrottuna luvulla 2,1, jos lomittaja on lomituspalveluja tuottavan yrityksen tai yhteisön palveluksessa taikka toimii itsenäisenä ammatinharjoittajana; sekä

2) tilapäisesti tuntipalkkaisena lomittajana toimivan henkilön kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen alin peruspalkka lisättyinä 30 prosentilla, jos lomittaja on muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu henkilö.

Ehdotus

26 §

Korvaus itse järjestetystä lomituksesta

Maatalousyrittäjällä on oikeus hakemuksesta saada korvausta itse järjestämästään lomituksesta aiheutuneisiin kustannuksiin edellyttäen, että hän on lomituksen ajaksi irrottautunut 8 §:ssä tarkoitettua tehtäväosuudestaan. Korvauksen määrä 8 §:ssä tarkoitettua lomitustuntia kohti *vastaa*:

1) *maatalouslomittajan* kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen *mukaista vähimmäisperuspalkkaa tunnilta* kerrottuna luvulla 2,4, jos lomittaja on lomituspalveluja tuottavan yrityksen tai yhteisön palveluksessa taikka toimii itsenäisenä ammatinharjoittajana; sekä

2) *maatalouslomittajan* kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen *mukaista vähimmäisperuspalkkaa* lisättyinä *20 prosentilla*, jos lomittaja on muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu henkilö.

28 §

Maksullisesta lomittaja-avusta perittävät maksut

Maatalousyrittäjältä peritään 16 §:n 2 momentissa tarkoitetusta lomittaja-avusta tuntimaksu, joka vastaa kuukausipalkkaisen lomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaista alinta peruspalkkaa lisätynä yhdellä kokemuslisällä.

Edellä 16 §:n 3 momentissa tarkoitetusta lomittaja-avusta peritään sen käyttäjältä maksu, joka vastaa kuukausipalkkaisen lomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaista ylintä peruspalkkaa kerrottuna luvulla 2,1.

28 §

Maksullisesta lomittaja-avusta perittävät maksut

Maatalousyrittäjältä peritään 16 §:n 2 momentissa tarkoitetusta lomittaja-avusta tuntimaksu, joka vastaa *maatalouslomittajan* kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaista *vähimmäisperuspalkkaa tunnilta* lisätynä yhdellä kokemuslisällä.

Edellä 16 §:n 3 momentissa tarkoitetusta lomittaja-avusta peritään sen käyttäjältä maksu, joka vastaa *maatalouslomittajan* kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaista *vähimmäisperuspalkkaa tunnilta* kerrottuna luvulla 2,4.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2003.

Tämän lain 26 §:ssä säädettyjä korvauserusteita sovelletaan kuitenkin takautuvasti 1 päivästä maaliskuuta 2003 lukien. Ennen tämän lain voimaantuloa suoritettuihin korvauksiin on maksettava tämän lain mukaiset korotukset kolmen kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Korvaus maksullisesta lomittaja-avusta peritään tämän lain 28 §:n mukaisena siltä osin kuin lomittaja-apua on annettu tämän lain voimaantulon jälkeen. Ennen tämän lain voimaantuloa annetusta lomittaja-avusta perittävä maksu määräytyy niiden maksuperusteiden mukaan, joita oli sovellettava ennen maaliskuun 1 päivää 2003.
